

Οι εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου*

*Αρχιμανδρίτη Αυγουστίνου Κκαρά
Πρωτοσυγγέλλου Ι. Μ. Κωνσταντίας – Αμμοχώστου*

Η Ανάσταση του Ιησού Χριστού, το Πάσχα, αποτελεί την κορυφαία εορτή του εκκλησιαστικού εορτολογίου και από πολύ νωρίς θεωρήθηκε ως η αρχή του εκκλησιαστικού έτους. Αργότερα, βέβαια, καθορίστηκε η 1η Σεπτεμβρίου ως η αρχή της Ινδίκτου (αρχή εκκλησιαστικού έτους), ωστόσο το Πάσχα εξακολουθεί να κατέχει την πλέον εξέχουσα θέση στο εορτολόγιο.

Τα αναγνώσματα της πασχάλιας περιόδου, δηλαδή από την εορτή του Πάσχα μέχρι και την Πεντηκοστή, προέρχονται, οι μεν ευαγγελικές περικοπές από το Ευαγγέλιο του αποστόλου και ευαγγελιστή Ιωάννη, οι δε αποστολικές από τις Πράξεις των Αποστόλων. Το Κατά Ιωάννην ευαγγέλιο προκρίθηκε εξαιτίας της υψηλής θεολογικής σημασίας του, λόγω της διδασκαλίας του για τον προαιώνιο Λόγο του Θεού. Ο Υιός και Λόγος του Θεού έγινε άνθρωπος, «*καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο*» (Ιω. 1,14) και με το Πάθος, τον Σταυρό και την Ανάστασή Του προσφέρει τη σωτηρία στο ανθρώπινο γένος. Οι Πράξεις των Αποστόλων επιλέγησαν, γιατί μάς περιγράφουν ουσιαστικά την πορεία του αποστολικού κηρύγματος, που έχει ως αφετηρία και βάση την Ανάσταση του Κυρίου.

Η επί γης πορεία και δράση του Ιησού Χριστού επισφραγίζεται με την ένδοξη Ανάληψή του στους ουρανοί. Πριν, όμως, αναληφθεί στους ουρανοί άφησε ρητή εντολή στους μαθητές Του να κηρύξουν το Ευαγγέλιο σε όλη την οικουμένη: «*ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη*».

Ο Ιησούς Χριστός μετά την Ανάστασή Του «*παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτόν*», εμφανίστηκε, δηλαδή, στους μαθητές Του και έτσι μπορούσαν πλέον να μαρτυρήσουν από προσωπική εμπειρία για το γεγονός και την πραγματικότητα της Ανάστασης. «*Δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα*» ο Ιησούς Χριστός εμφανιζόταν κατά τακτά διαστήματα στους μαθητές Του «*ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις*». Μέσω, δηλαδή, πολλών αποδείξεων τούς βεβαίωνε ότι ήταν ο ίδιος και ότι ήταν ζωντανός, άρα ότι είχε αναστηθεί και τούς μιλούσε για τη βασιλεία του Θεού. Για να βεβαιώσει, μάλιστα, τους μαθητές Του ότι είναι ο ίδιος ο Διδάσκαλός τους, καθόταν μαζί τους και έτρωγαν και έπιναν μαζί, όπως έκαναν και πριν το Πάθος. Ο Ιησούς Χριστός, ως τέλειος άνθρωπος, προσέλαβε όλα τα αδιάβλητα πάθη, τις φυσικές, δηλαδή, ανάγκες της ανθρώπινης φύσης, χωρίς, βέβαια, την αμαρτία. Επομένως, είχε την ανάγκη της φυσικής τροφής, γι' αυτό έτρωγε και έπινε, όπως και οι μαθητές Του. Μετά την Ανάστασή Του, όμως, δεν έφαγε και δεν ήπια από φυσική ανάγκη, αλλά, για να πιστοποιήσει σε όλους ότι μετά το εκούσιο Πάθος και την Ταφή Του, αναστήθηκε ως θεάνθρωπος, φέροντας δηλαδή και τη θεία και την ανθρώπινη φύση.

Η προτροπή του αναστημένου Κυρίου προς τους μαθητές Του ήταν: «*ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι*», να παραμείνουν δηλαδή στην Αγία Πόλη και εκεί να περιμένουν «*τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς*». Η παραγγελία αυτή του Ιησού

Χριστού αποσκοπεί στο να κρατήσει τους μαθητές Του σε συνοχή, ώστε να μη διασκορπιστούν από φόβο, αλλά έτσι ενωμένοι να περιμένουν την αποστολή του Αγίου Πνεύματος, πράγμα το οποίο ο ίδιος τούς υποσχέθηκε. Η επέλευση του Αγίου Πνεύματος στους μαθητές, κατά αντιστοιχία προς το βάπτισμα του Ιωάννη του Βαπτιστή, βάπτισμα «έν ύδατι», θα είναι βάπτισμα «έν Πνεύματι Αγίω». Θα είναι η μετοχή τους στη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ωστόσο, ο χρόνος της αποστολής του Αγίου Πνεύματος παραμένει άγνωστος στους μαθητές και αυτό εντείνει την εγρήγορση και ενδυναμώνει την ελπίδα τους.

Η υπόσχεση αυτή του Ιησού Χριστού για την επέλευση του Αγίου Πνεύματος ενθαρρύνει τους μαθητές, γι' αυτό αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να Τόν ρωτήσουν για τον χρόνο της αποκατάστασης της βασιλείας Του. Οι μαθητές προφανώς βρίσκονται σε σύγχυση, γιατί αναμένουν «έν τῷ χρόνῳ τούτῳ» την αποκατάσταση της βασιλείας του Θεού. Αυτή τη βασιλεία, όμως, την εκλαμβάνουν με την κοσμική έννοια, με την προοπτική του κόσμου τούτου και συμπεραίνουν ότι αφού επρόκειτο να λάβουν το Άγιο Πνεύμα, είχε άρα έρθει η ώρα της αποκατάστασης της βασιλείας για τον Ισραηλιτικό λαό. Η βασιλεία του Θεού, όμως, είναι και εκτός του τόπου τούτου και του χρόνου, μπαίνει σε μια άλλη διάσταση, γι' αυτό και η απάντηση του Ιησού Χριστού θέλει να οδηγήσει τη σκέψη των μαθητών στη σωστή βάση. Το «γινῶναι χρόνους ἢ καιρούς» ανήκει στην αποκλειστική εξουσία του Θεού Πατέρα.

Ενώ ο χρόνος της παρουσίας του Κυρίου παραμένει άγνωστος, η έλευση του Αγίου Πνεύματος επρόκειτο να συμβεί μετά από λίγες μέρες και κατ' αυτήν οι μαθητές θα λάμβαναν «δύναμιν» για την επιτέλεση της αποστολής τους. Η αποστολή αυτή κατά κύριο λόγο θα ήταν η μαρτυρία του Ιησού Χριστού: «καὶ ἔσσεθέ μοι μάρτυρες». Η μαρτυρία για τον Ιησού Χριστό σημαίνει το κήρυγμα για τη ζωή, τη δράση, τη διδασκαλία, τα θαύματα, το εκούσιο Πάθος Του και πρωτίστως για την Ανάστασή Του. Οι μαθητές είναι εκείνοι που αναλαμβάνουν το έργο, την αποστολή της μαρτυρίας της Ανάστασης, ξεκινώντας από την Ιερουσαλήμ και προχωρώντας σε όλη την οικουμένη. Η οικουμενικότητα του κηρύγματος της Ανάστασης αποδεικνύει ότι το απολυτρωτικό έργο του Κυρίου απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους, όλων των εθνών και όλων των εποχών.

Οι Απόστολοι είναι οι κατ' εξοχήν μάρτυρες του Ιησού Χριστού, αυτοί έζησαν και πορεύτηκαν μαζί Του, είδαν το έργο Του, τα θαύματά Του και έζησαν το μαρτύριό Του, ήταν οι αυτόπτες και αυτόχοι μάρτυρές Του. Αυτό το έργο της μαρτυρίας του Ιησού Χριστού οι Απόστολοι το μετέδωσαν στους διαδόχους τους, τους Επισκόπους, τους πρεσβυτέρους και διακόνους, αλλά και στον κάθε πιστό χωριστά. Η μαρτυρία του Ιησού Χριστού αποτελεί σε τελική ανάλυση καθολική αποστολή των πιστών, η οποία θα συνεχίζεται μέχρι τη συντέλεια των αιώνων. Βέβαια, η μαρτυρία αυτή των Αποστόλων δεν περιορίζεται μόνο στο κήρυγμα του ευαγγελίου, αλλά προεκτείνεται και στο μαρτύριο του αίματος. Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός καλώντας τους μαθητές Του να Τόν ακολουθήσουν και κατ' επέκταση όλους τους πιστούς, δεν υπόσχεται την άνεση, αλλά το μαρτύριο και τον σταυρό: «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι» (Μάρκ. 8,34). Και πραγματικά οι Απόστολοι του

Ιησού Χριστού δεν παρέμειναν απλοί κήρυκες του ευαγγελίου, αλλά επισφράγισαν την ιεραποστολική τους δράση με το αίμα του μαρτυρίου τους, εκπληρώνοντας την προφητεία του Κυρίου: «*εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν*» (Ιω. 15,20). Τον ίδιο δρόμο ακολούθησαν οι χριστιανοί των πρώτων αιώνων, που υπέμειναν με καρτερία και πίστη τους φοβερούς διωγμούς, προσφέροντας στην Εκκλησία το αναρίθμητο νέφος των μαρτύρων. Αλλά, το μαρτύριο εξακολουθεί να υπάρχει μέσα στην Εκκλησία με το λεγόμενο «*μαρτύριον τῆς συνειδήσεως*», που σημαίνει τον συνεχή αγώνα των πιστών να πετύχουν την εν Χριστῷ τελείωση, παλεύοντας με τα καθημερινά προβλήματα και τις δυσκολίες της ζωής, αλλά και την χλεύη του κόσμου τούτου.

Ο Ιησούς Χριστός μετά την τριήμερη Ανάστασή Του εμφανίζεται αρχικά στις Μυροφόρες γυναίκες που «*λίαν πρωί*» έσπευσαν στον τάφο Του, για να Του προσφέρουν τις δέουσες τιμές, και βρέθηκαν αντιμέτωπες με το «*κενὸν μνημεῖον*». Εμφανίζεται, επίσης, και στους μαθητές Του, οι οποίοι μετά το Πάθος και την Ταφή Του κρύβονταν «*διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων*». Αυτές οι εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου φαίνεται και από το παρόν αποστολικό ανάγνωσμα ότι ήταν πολλές και συχνές: «*δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὄπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ*». Κατά το διάστημα, δηλαδή, των σαράντα ημερών από την Ανάστασή μέχρι την Ανάληψή Του στους ουρανούς, εμφανιζόταν τακτικά στους μαθητές Του και συνομιλούσε μαζί τους, συνέτρωγε μαζί τους, συναναστρεφόταν με αυτούς, όπως και πριν το Πάθος.

Μέσα στην Καινή Διαθήκη μαρτυρούνται ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου στο χρονικό διάστημα από την Ανάσταση μέχρι και την Ανάληψη. Μια ακόμη εμφάνιση αναφέρεται μετά την Πεντηκοστή και αφορά στον Απόστολο Παύλο. Βέβαια, οι εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου είναι περισσότερες, αλλά μόνο γι' αυτές υπάρχει η μαρτυρία της Καινῆς Διαθήκης. Για παράδειγμα, θεωρείται σίγουρο ότι ο Αναστάς Κύριος εμφανίστηκε στην Παναγία Μητέρα Του, αλλά, παρότι αυτό είναι πίστη της Εκκλησίας μας, εντούτοις δεν μαρτυρείται με σαφήνεια μέσα στην Καινή Διαθήκη, παρά μόνο με υπαινιγμούς. Σαφείς πληροφορίες για την εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου στην Παναγία Μητέρα Του βρίσκουμε μόνο σε κάποια απόκρυφα κείμενα. Ωστόσο, υπάρχουν ερμηνευτές που τις φράσεις του ευαγγελίου που αναφέρονται στην «*ἄλλη Μαρία*» (Ματθ. 28, 1) ή τη «*Μαρία Ἰακώβου*» (Λουκ. 24, 10) τις αποδίδουν στην Παναγία.

Ο αριθμός ένδεκα είναι σχετικός, αλλά και συμβολικός, καθώς, όπως ήδη αναφέραμε, οι εμφανίσεις του Κυρίου μετά την Ανάστασή Του είναι πολύ περισσότερες. Από πολύ νωρίς ο αριθμός ένδεκα συνδέθηκε με τους Αγίους Αποστόλους, που παρέμειναν ένδεκα μετά την Ανάσταση, αφού αποσκήρτησε ο Ιούδας ο Ισκαριώτης «*ὁ καὶ παραδιδούς αὐτόν*». Η επισήμανση αυτή θέλει να τονίσει την πίστη της Εκκλησίας για την εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου στους ένδεκα Αποστόλους Του, είτε στον καθένα χωριστά είτε σε όλους μαζί ή σε κάποιους από αυτούς. Η παράδοση αυτή για τις ένδεκα εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου συνδέθηκε και με τη λειτουργική πράξη της Εκκλησίας, καθώς στην αναστάσιμη ακολουθία του ὁρθρου κάθε Κυριακῆς έχουμε την ανάγνωση ενός εωθινού ευαγγελίου. Τα εωθινά ευαγγέλια είναι ένδεκα στον αριθμό,

παραπέμποντας και πάλι στον αριθμό των Αποστόλων, και διαβάζονται διαδοχικά κάθε Κυριακή στον όρθρο. Η θεματολογία των εωθινών ευαγγελίων είναι ουσιαστικά μια παρουσίαση των εμφανίσεων του Αναστάντος Κυρίου.

Οι πρώτες που είδαν τον Αναστημένο Ιησού Χριστό είναι οι Μυροφόρες γυναίκες. Οι μαθητές φοβισμένοι από τα παρελθόντα γεγονότα κρύβονταν και δεν τολμούσαν να κυκλοφορήσουν δημόσια, πόσω μάλλον να επισκεφτούν τον Τάφο του Κυρίου. Οι γυναίκες, όμως, τρέχουν πολύ νωρίς το πρωί, για να αλείψουν με αρώματα το Σώμα του Διδασκάλου. Εκεί αντικρίζουν το κενό μνημείο και πληροφορούνται από τον Άγγελο την Ανάσταση του Κυρίου. Μέσα στη μεγάλη χαρά τους τρέχουν να αναγγείλουν το γεγονός στους μαθητές και τότε συναντώνται αναπάντεχα με τον Κύριο: *«ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀναγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ἀπήνησεν αὐταῖς λέγων, χαίρετε»*. Εκείνες *«προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ»* (Ματθ. 28,9). Ο Αναστημένος, πλέον, Ιησούς Χριστός προτρέπει τις θαρραλέες μαθήτριές Του να πορευτούν και να γνωστοποιήσουν το γεγονός στους υπόλοιπους μαθητές και να τους πουν να πάνε στη Γαλιλαία, όπου επρόκειτο να τους συναντήσει. Έτσι, οι Μυροφόρες γυναίκες έγιναν οι πρώτοι μάρτυρες και οι πρώτες ευαγγελίστριες της Ανάστασης του Κυρίου.

Ο ευαγγελιστής Ματθαίος, συνεχίζοντας την εντολή του Κυρίου προς τις Μυροφόρες, παρουσιάζει τους μαθητές να πορεύονται στη Γαλιλαία *«εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς»*. Εκεί, οι μαθητές είδαν τον Κύριο και τον προσκύνησαν, μερικοί, όμως, είχαν ακόμη αμφιβολίες. Ο Κύριος τους πλησίασε και τους πιστοποίησε ότι είναι ο ίδιος ο Διδάσκαλός τους και τους ανέθεσε, πλέον, το έργο του ευαγγελισμού της οικουμένης: *«πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν»*. Οι μαθητές λαμβάνουν ρητή εντολή από τον Αναστάντα Κύριο να απευθύνουν το μήνυμα του ευαγγελίου στα πέρατα της οικουμένης. Στην προσπάθεια και στο έργο τους αυτό θα έχουν την ενίσχυση και τη στήριξη του Κυρίου: *«καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»* (Ματθ. 28, 16-20).

Οι ευαγγελιστές Μάρκος και Ιωάννης μάς πληροφορούν ότι η πρώτη που είδε τον Αναστάντα Κύριο είναι η Μαρία η Μαγδαληνή, την οποία θεράπευσε ο Κύριος, αφού βρισκόταν κάτω από την επήρεια επτά δαιμονίων. Λέγει χαρακτηριστικά ο ευαγγελιστής Μάρκος: *«ἀναστὰς δὲ πρωτὶ πρώτη Σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια»* (Μάρκ, 16,9). Ο ευαγγελιστής Ιωάννης μάς δίνει μια άλλη παράλληλη εκδοχή. Η Μαρία η Μαγδαληνή έτρεξε πολύ νωρίς στο μνημείο, ενώ επικρατούσε ακόμη το σκοτάδι, και διαπιστώνει ότι ο τάφος είναι κενός. Νομίζοντας ότι κάποιος έκλεψε το νεκρό σώμα του Διδασκάλου, τρέχει και το ανακοινώνει στον Πέτρο και τον Ιωάννη. Οι δυο μαθητές καταφθάνουν στο μνημείο και βλέπουν και αυτοί τον κενό τάφο. Η Μαρία η Μαγδαληνή πεπεισμένη ότι το νεκρό σώμα του Ιησού Χριστού έχει κλαπεί, κάθεται κοντά στο μνημείο και κλαίει. Τότε *«θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους»*, οι οποίοι τη ρωτούν: *«γύναι τί κλαίεις;»*. Η Μαρία η Μαγδαληνή βαθιά θλιμμένη τους απαντά: *«ὅτι ἤραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν*

αυτόν». Και καθώς έδωσε την απάντησή της, γύρισε προς τα πίσω και είδε τον Ιησού όρθιο, αλλά δεν Τόν κατάλαβε. Τότε ο Ιησούς αρχίζει να συνομιλεί μαζί της: «*γύναι τί κλαίεις; τίνα ζητείς;*». Εκείνη, όμως, νομίζει ότι είναι ο κηπουρός γι' αυτό τού λέγει: «*κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἶπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτόν ἀρῶ*». Τότε ο Ιησούς Χριστός την καλεί με το όνομά της: «*Μαρία, στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ, ῥαββουνί, ὃ λέγεται, διδάσκαλε*» (Ιω. 20, 11-18). Μετά την αναγνώριση η Μαρία η Μαγδαληνή λαμβάνει την εντολή από τον Αναστάντα Κύριο να πει στους μαθητές ότι τον είδε.

Στη συνέχεια ο Αναστάς Κύριος εμφανίζεται στους μαθητές Του, οι οποίοι παρέμεναν κρυμμένοι «*διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων*». Την πληροφορία αυτή μάς τη δίνουν οι ευαγγελιστές Μάρκος, Λουκάς και Ιωάννης. «*Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνη ὑμῖν*» (Ιω. 20,19). Ο Κύριος εμφανίζεται στους μαθητές Του, για να πειστούν και να βεβαιωθούν για την Ανάστασή Του και επιπλέον τούς δίνει την εξουσία: «*ἂν τινῶν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινῶν κρατῆτε κεκράτηνται*» (Ιω. 20,23). Ορισμένοι ερμηνευτές επισημαίνουν ότι στο σημείο αυτό έχουμε την αρχή του θεσμού της ιεροσύνης μέσα στην Εκκλησία.

Από τη συνάθροιση αυτή των μαθητών και την εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου απουσίαζε ο Απόστολος Θωμάς. Η ομολογία των άλλων μαθητών ότι «*ἔωράκαμεν τὸν Κύριον*» αντιμετωπίζει τη δυσπιστία του Αποστόλου Θωμά: «*ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω*». Η αναμονή του Αποστόλου Θωμά κράτησε οχτώ μέρες «*καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν*». Ο Κύριος κατά παρόμοιο τρόπο: «*τῶν θυρῶν κεκλεισμένων*» εισήλθε και απηύθυνε στους μαθητές το «*εἰρήνη ὑμῖν*». Κατόπιν, απευθύνεται στον Θωμά και τόν προτρέπει να τον ψηλαφίσει και να εντοπίσει τα σημάδια του Πάθους Του. Τότε ο Θωμάς χωρίς πλέον καμία αμφιβολία ομολογεί: «*ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου*» (Ιω. 20, 24-29).

Μια άλλη εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου είναι στους δύο μαθητές Του, που πορεύονταν προς τους Εμμαούς. Τις σχετικές πληροφορίες μάς δίνουν οι ευαγγελιστές Μάρκος και Λουκάς. Οι δύο μαθητές, από τους οποίους μόνον ο Κλεόπας κατονομάζεται, ενώ πιθανολογείται ότι ο δεύτερος είναι ο Λουκάς, πορεύονταν σε ένα χωριό κοντά στην Ιερουσαλήμ με το όνομα Εμμαούς. Κατά την οδοιπορία τους οι μαθητές συνομιλούν για τα παρελθόντα γεγονότα των Παθών και της Ανάστασης του Κυρίου και καθώς πορεύονταν «*ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν*». Ο Ιησούς Χριστός προσποιείται ότι δεν γνωρίζει το αντικείμενο της συζήτησης και ζητά να μάθει τι είναι αυτό που τούς απασχολεί και είναι σκυθρωποί. Τότε, ο ένας από αυτούς, με το όνομα Κλεόπας, Τού απαντά: «*σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα...*». Ο Κύριος συνεχίζει να προσποιείται άγνοια και ζητά να μάθει λεπτομέρειες, για να ακούσει από τον Κλεόπα μια σύντομη αναδιήγηση των γεγονότων, μέχρι του σημείου που οι Μυροφόρες γυναίκες πηγαίνουν και αναγγέλλουν στους μαθητές το γεγονός της Ανάστασης. Ο

Κύριος καταλαβαίνει ότι οι μαθητές δεν είναι ακόμη πεπεισμένοι για την Ανάσταση, γι' αυτό απαντά με έναν σκληρό λόγο: «ὡ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεῦειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται! Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;». Τότε ο Ιησούς Χριστός άρχισε να τούς μιλά και να τούς ερμηνεύει τις Γραφές από τον Μωυσή και όλους τους προφήτες, μέχρις ότου έφτασαν στο χωριό, οπότε οι δυο μαθητές Τόν παρακάλεσαν να μείνει μαζί τους, γιατί ήδη είχε βραδιάσει. «Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβῶν τὸν ἄρτον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπέδιδου αὐτοῖς. Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν, καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν». Η «κλάσις τοῦ ἄρτου», μια συνήθης πράξη μεταξύ του Κυρίου και των μαθητῶν Του πριν από το Πάθος, γίνεται η αφορμή, ώστε οι δύο μαθητές να αντιληφθούν ότι αυτός που βρισκόταν τόση ώρα μαζί τους ήταν ο Διδάσκαλός τους. «Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντες ὅτι ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου» (Λουκ. 24, 13-35).

Ο ευαγγελιστής Λουκάς στο περιστατικό αυτό κατά την πορεία των δυο μαθητῶν στους Εμμαούς μάς πληροφορεῖ ότι ο Κύριος ήδη είχε εμφανιστεῖ στον Πέτρο: «καὶ ὤφθη Σίμωνι». Την πληροφορία αυτή επιβεβαιώνει και ο Απόστολος Παύλος: «ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα» (Α' Κορ. 15, 4-5). Σύμφωνα με τη μαρτυρία αυτή του Αποστόλου Παύλου ο Αναστάς Κύριος εμφανίστηκε πρώτα στον Απόστολο Πέτρο και έπειτα στους υπόλοιπους Αποστόλους. Η επισήμανση της προτεραιότητας του Αποστόλου Πέτρου αποσκοπεῖ στο να καταδείξει ότι ο Πέτρος μετά την άρνηση του Διδασκάλου και τη μεταμέλειά του έχει συγχωρεθεί από τον Κύριο και παραμένει στο αποστολικό αξίωμα.

Ο Απόστολος Παύλος μνημονεύει ξεχωριστά την εμφάνιση του Κυρίου στον απόστολο Ιάκωβο τον αδελφόθεο: «ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν» (Α' Κορ. 15,7). Ο Απόστολος Παύλος θέλει να τονίσει στο σημείο αυτό την ιδιαίτερη αγάπη και τιμή που είχε ο Κύριος, αλλά και όλοι οι Απόστολοι, στον αδελφόθεο Ιάκωβο, εξαιτίας της συγγενείας του με τον Κύριο, καθώς ήταν ένας από τους γιους του Ιωσήφ του Μνήστορος.

Ο ευαγγελιστής Ιωάννης μάς πληροφορεῖ και για μια άλλη εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου σε επτά μαθητές Του που βρίσκονταν στη λίμνη της Τιβεριάδος. Οι μαθητές αυτοί ήταν ο Σίμων Πέτρος, ο Θωμάς, ο Ναθαναήλ, ο Ιάκωβος και Ιωάννης και δύο άλλοι, που δεν κατονομάζονται. Οι μαθητές με την προτροπή του Πέτρου πηγαίνουν στη λίμνη για ψάρεμα, αλλά «ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν». Όταν, πλέον, ξημέρωσε, εμφανίστηκε ο Κύριος στον γιαλό, αλλά οι μαθητές δεν Τόν αναγνώρισαν και τούς ερωτά: «παιδιά, μὴ τί προσφάγιον ἔχετε;», για να λάβει αρνητική απάντηση. Ο Κύριος τούς προτρέπει να ρίξουν τα δίχτυα στη δεξιά μεριά του πλοίου και έτσι θα πιάσουν ψάρια. Οι μαθητές υπάκουσαν και «οὐκέτι αὐτὸ ἐλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων». Τότε ο Ιωάννης, ενθουσιάζοντας το παρόμοιο γεγονός της θαυμαστής αλιείας, όταν πρωτογνώρισαν τον Κύριο στη λίμνη της Γεννησαρέτ (Λουκ. 5, 1-11), λέγει στον

Πέτρο: «ὁ Κύριός ἐστι». Τότε ο Πέτρος πέφτει στη θάλασσα και πορεύεται προς τον Κύριο. Στη συνέχεια οι μαθητές συντρόγουν με τον Αναστημένο, πλέον, Διδάσκαλό τους (Ιω. 21, 1-14).

Η τελευταία εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου στους μαθητές Του στο χρονικό διάστημα από την Ανάσταση μέχρι και την Ανάληψή Του πραγματοποιείται ακριβώς κατά την ημέρα της Ανάληψης. Τις σχετικές μαρτυρίες τις εντοπίζουμε στους ευαγγελιστές Μάρκο και Λουκά, στις Πράξεις των Αποστόλων και στην Α΄ Προς Κορινθίους Επιστολή του Αποστόλου Παύλου. Ο Αναστάς Κύριος συναντά το πλήθος των μαθητών Του, και όχι μόνο τον στενό κύκλο των δώδεκα, στην Ιερουσαλήμ και αφού τούς οδήγησε έξω από την πόλη μέχρι τη Βηθανία: «ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ’ αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν» (Λουκ. 24, 50-52). Οι μαθητές από αυτή την ώρα αρχίζουν ουσιαστικά το έργο της μαρτυρίας της Ανάστασης του Κυρίου: «ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων» (Μάρκ. 16, 19-20). Με τη βοήθεια και ενίσχυση του Κυρίου και με την επιβεβαίωση της αλήθειας του κηρύγματός τους με το πλήθος των θαυμάτων που επιτελούσαν άρχισαν τον ευαγγελισμό της οικουμένης.

Μια άλλη εμφάνιση του Αναστάντος Κυρίου, όπως ήδη αναφέραμε, συμβαίνει μετά την Πεντηκοστή. Αποδέκτης αυτής της εμφάνισης είναι ο Απόστολος των Εθνών Παύλος. Αναφέρει ο ίδιος στην Α΄ Προς Κορινθίους Επιστολή του: «ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κάμοί» (Α΄ Κορ. 15,8). Στο ίδιο σημείο της Επιστολής του ο Απόστολος Παύλος μνημονεύει και άλλες εμφανίσεις του Αναστάντος Κυρίου: «ὤφθη Κηφᾶ, εἶτα τοῖς δώδεκα· ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ... ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβω, εἶτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν». Η παράθεση των εμφανίσεων αυτών και κυρίως η αναφορά στην εμφάνιση πέραν των πεντακοσίων ανθρώπων θέλει να καταδείξει το αδιαμφισβήτητο των εμφανίσεων του Αναστάντος Κυρίου. Το μεγάλο πλήθος των ανθρώπων που είδαν τον Αναστημένο Κύριο βεβαιώνει ότι η Ανάσταση είναι γεγονός πραγματικό και όχι μια απλή φαντασία των μαθητών. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι η εμφάνιση του Κυρίου στον Απόστολο Παύλο δεν είχε την ίδια διάσταση με τις υπόλοιπες εμφανίσεις, καθώς αυτή γίνεται, όπως ήδη αναφέραμε, μετά την Πεντηκοστή, άρα ο Κύριος ήδη αναλήφθηκε στους ουρανοὺς. Σε όλες τις προηγούμενες εμφανίσεις ο Κύριος παρουσιάζεται σωματικά στους μαθητές Του, ενώ στην περίπτωση αυτή ο Απόστολος Παύλος βλέπει φως, το οποίο και τόν τυφλώνει και ακούει τη φωνή του Κυρίου.

Ο Απόστολος Παύλος ήταν φανατικά προσκολλημένος στην ιουδαϊκή θρησκεία και καταδίωκε μανιωδώς τους χριστιανούς. Λέγει χαρακτηριστικά και πάλι ο ίδιος: «οὐκ εἰμι ἰκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ» (Α΄ Κορ. 15,9). Ο φοβερὸς διώκτης, όμως, της Εκκλησίας έμελλε να γίνει ο μεγαλύτερος κήρυκας του ευαγγελίου μετά την μεταστροφή του στην αληθινή πίστη. Πορευόμενος, λοιπόν, ο διώκτης Σαούλ στη Δαμασκώ, για να συνεχίσει το αντίθεο έργο του: «περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαοὺλ Σαοὺλ, τί μὲ διώκεις; εἶπε δὲ τίς εἶ, Κύριε;

ὁ δὲ Κύριος εἶπεν, ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις» (Πράξ. 9,3-4). Η εμπειρία του αυτή στάθηκε η αιτία της μετατροπῆς του από φοβερό διώκτη σε φλογερό κήρυκα της Ανάστασης του Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οι εμφανίσεις αυτές του Αναστάντος Κυρίου, που μαρτυρούνται μέσα στην Καινή Διαθήκη, είχαν διπλό σκοπό· αφενός μεν, για να βεβαιωθούν και να πειστούν πέραν πάσης αμφιβολίας οι μαθητές ότι ο Κύριος «*ἀνέστη ὄντως*» και αφετέρου να λάβουν από τον ἴδιο τον Αναστάντα Κύριο την εντολή, αλλά και τη δύναμη να κηρύξουν στα πέρατα της οικουμένης το ευαγγέλιο. Βέβαια, αυτό δε σημαίνει ότι ο Κύριος μετά την Ανάληψή Του εγκαταλείπει την Εκκλησία, αφού η Εκκλησία ουσιαστικά είναι το αναστημένο Σῶμα του Κυρίου. Ο Αναστάς Κύριος είναι η κεφαλή της Εκκλησίας, που κατευθύνει την πορεία της μέσα στην ανθρώπινη ιστορία. Και ενώ η Εκκλησία κινείται και πορεύεται μέσα στα σχήματα του κόσμου τούτου και του χρόνου, την ἴδια στιγμή ξεπερνά τον χρόνο και δίνει την εσχατολογική διάσταση του Αναστάσιμου μηνύματος. Ο Αναστάς Κύριος συνέτριψε τα δεσμά της φθοράς και του θανάτου και άνοιξε τις πύλες της αιώνιας και ατελεύτητης βασιλείας Του. Αυτή τη χαρμόσυνη και ελπιδοφόρα αλήθεια βιώνουμε σε κάθε Θεία Λειτουργία, κατά την οποία ο Κύριος είναι παρών και η Ανάστασή του είναι μια πραγματικότητα. Λέγει χαρακτηριστικά η ευχή της Θείας Λειτουργίας του Μεγάλου Βασιλείου: «*Ἔσχομεν τοῦ θανάτου σου τὴν μνήμην· εἶδομεν τῆς ἀναστάσεώς σου τὸν τύπον· ἐνεπλήσθημεν τῆς ἀτελευτήτου ζωῆς...*».

Πηγή: Ιστολόγιο Ιεράς Μητροπόλεως Κωνσταντίας – Αμμοχώστου.